PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
OPIS TECHNICZNY

CZĘŚĆ II
ZAGOSPODAROWANIE TERENU

1. PRZEDMIOT INWESTYCJI

Przedmiotem inwestycji jest:
REMONT I ZMIANA KOLORYSTYKI ELEWACJI TYLNEJ BUDYNKU WOJEWODZKIEGO URZĘDU OCHRONY ZABYTKÓW WE WROCŁAWIU DELEGATURA W JELENIEJ GÓRZE WRAZ Z IZOLACJĄ FUNDAMENTÓW ORAZ REMONTEM SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH Z DOSTOSOWANIEM WYSOKOŚCI BALUSTRADY DO WYSOKOŚCI 110CM, W BUDYNKU PRZY UL. 1 MAJA 23 W JELENIEJ GÓRZE, DZ. NR 37/4, OBRĘB 0028 JELENIA GÓRA.

Adres:
ul. 1 Maja 23 w Jeleniej Górze, dz. nr: 37/4, AM-36, obręb 0028 Jelenia Góra

FUNKCJA: BUDYNEK BIUROWY

Obiekt 4-KONDYGNACYJNY, usytuowany w zwartym ciągu zabudowy, rozwiązany na planie prostokąta, o osi dłuższej prostopadłej do ulic. Przedmiotem opracowania jest renowacja elewacji tylnej. Bez wpływu na istniejące zagospodarowanie terenu

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA:

- Wizja lokalna
- Uzgodnienia z Inwestorem
- Prawo budowlane i szczegółowe warunki techniczne,

2. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI

- Działka nr 37/4 stanowi obszar **367 m^2**
- Tylna część działki przeznaczona jest na miejsca parkingowe użytkowników budynku
- Brak zieleni wysokiej na działce

2.1. UKŁAD KOMUNIKACYJNY

BEZ ZMIAN

2.2 UKSZTAŁTOWANIE TERENU I ZIELENI

BEZ ZMIAN

2.3 SIECI I URZĄDZENIA UZBROJENIA TERENU

BEZ ZMIAN

3. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE TERENU

BEZ ZMIAN

3.1 SIECI UZBROJENIA TERENU

BEZ ZMIAN

3.2 ODWODNIENIE TERENU

BEZ ZMIAN

4. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI TERENU:

- Powierzchnia całej działki nr 37/4 — 367 m^2
- Powierzchnia zabudowy budynku — Ok. 225 m^2
- Pow. biologicznie czynna — Ok. 21 m^2

5. OCHRONA ZABYTKÓW I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Budynek jest wpisany do rejestru zbytków decyzją 83/A/02 z dnia 10.04.2002 roku.
Teren inwestycji znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej – układ urbanistyczny ośrodka staromiejskiego – nr A/1812/364 Z dnia 25.11.1956 roku, ponownie pod numerem 826/J z dnia 16.03.1984 roku.

6. DANE OKREŚLAJĄCE WPŁYW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ NA DZIAŁKĘ, TEREN LUB ZABUDOWĘ

Teren inwestycyjny, działka i istniejąca zabudowa nie podlegają wpływowi eksploatacji górniczej.

7. INFORMACJE I DANE O CHARAKTERZE I CECHACH ISTNIEJĄCYCH I PRZEWIDYWANYCH ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA ORAZ HIGIENY I ZDROWIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU I JEGO OTOCZENIA

- Planowana inwestycja nie wprowadza zagrożeń dla środowiska, oraz higieny i zdrowia użytkowników projektowanych obiektów budowlanych i ich otoczenia. Nie wpływają także na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi i inne obiekty budowlane.
- Emisja zanieczyszczeń, wibracji, promieniowania, pola elektromagnetycznego- BRAK
- Emisja hałasu- brak w obiekcie urządzeń generujących odczuwalny hałas.
- Odbiór odpadów stałych: bez zmian. Odpady (po segregacji) gromadzone są w zamykanych pojemnikach ustawionych na terenie działki.
- Sposób ogrzewania obiektu: bez zmian.
- Dostawa energii elektrycznej: bez zmian.
- Odprowadzanie wód deszczowych- bez zmian. Istniejąca kanalizacja deszczowa.
- Odbiór ścieków sanitarnych: bez zmian. Istniejąca kanalizacja sanitarna.
- Dostawa wody: bez zmian. Istniejąca siec wodociągowa.

8. OBSZAR ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

- Teren, na którym zlokalizowany jest obiekt graniczy z działkami: 37/34, 37/5, 1/4, 54. Oddziaływanie inwestycji mieścić się będzie w granicach własnej działki.
- Obszar oddziaływania obiektu na teren w otoczeniu obiektu nie wprowadza ograniczeń w zagospodarowaniu, w tym zabudowy tego terenu.
- Obiekt w zakresie funkcji jaki i w zakresie bryły nie wpływa negatywnie na sąsiednie nieruchomości.
- Inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 09.11.2004 (Dz.U. Nr 257 poz. 2573)
- Inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62 poz. 627 z późn. zmianami)
- W wyniku przeprowadzenia inwestycji nie nastąpi zacienienie ani przesłanianie istniejących obiektów (w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2019.0.1065 t.j. z późn. zmianami §13.1, §60)

- Inwestycja nie spowoduje ograniczeń w zagospodarowaniu terenów sąsiednich oraz nie wpłynie na realizację na nich ustaleń Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego
- Inwestycja nie doprowadzi do ograniczenia pobliskich terenów w zakresie zapewnienia im wymagań ogólnych wynikających z Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zmianami, art.5 ust.1)
- Inwestycja nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2007r. Nr 120, poz. 826 z późn. zmianami)

…….....
OPRACOWANIE: ARCH PAWEŁ ORŁOWSKI

CZĘŚĆ III
PROJEKT ARCHITEKTONICZNO- BUDOWLANY

1. DANE OGÓLNE

Opis techniczny został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn. 11 września 2020r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz.U. 2020 poz. 1609 z późn. zm.)

1.1. Przeznaczenie i program użytkowy.

Przedmiotem inwestycji jest :
REMONT I ZMIANA KOLORYSTYKI ELEWACJI TYLNEJ BUDYNKU WOJEWODZKIEGO URZĘDU OCHRONY ZABYTKÓW WE WROCŁAWIU DELEGATURA W JELENIEJ GÓRZE WRAZ Z IZOLACJĄ FUNDAMENTÓW ORAZ REMONTEM SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH Z DOSTOSOWANIEM WYSOKOŚCI BALUSTRADY DO WYSOKOŚCI 110CM, W BUDYNKU PRZY UL. 1 MAJA 23 W JELENIEJ GÓRZE, DZ. NR 37/4, OBRĘB 0028 JELENIA GÓRA.

FUNKCJA: BUDYNEK BIUROWY - BEZ ZMIAN
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO: XVI - BEZ ZMIAN

1.2. Stan istniejący obiektu:

Kamienica usytuowana w zwartej zabudowie śródmiejskiej, w północnej pierzei ulicy. Ukształtowanie terenu powoduje iż od strony północnej elewacji teren przyległy do budynku znajduje się kondygnację niżej niż od strony południowej. W trakcie tylnym na najniższym poziomie znajdują się piwnice. Budynek murowany z kamienia i cegły, dwutraktowy w części przyziemia, trzytraktowy na wyższych kondygnacjach, kryty dachem mansardowym. W trakcie środkowym znajduje się klatka schodowa. Wejście główne do budynku znajduje się od strony południowej, od strony ulicy 1 Maja. Od strony północnej budynku znajdują się schody zewnętrzne prowadzące z poziomu terenu na poziom parteru.

1.3. Charakterystyczne parametry obiektu :

- powierzchnia działki	367,00 m 2
- powierzchnia zabudowy	ok. 225 m 2
- powierzchnia użytkowa	473,20 m 2
- kubatura brutto	2665,98 m 3
- kubatura netto	1267,05 m 3
- ilość kondygnacji	4
- wysokość (mierzona od poziomu terenu przy głównym wejściu do warstwy ocieplenia stropu nad klatką schodową)	10,90 m
- głębokość (wymiar od wejścia głównego do wejścia pomocniczego w elewacji dziedzińcowej)	ok. 19,80 m
- szerokość elewacji frontowej	ok. 10,20 m

1.4. Dane geotechniczne

Obiekt jest budową zabytkową – zalicza się go do trzeciej kategorii geotechnicznej. Obiekt posadowiony na kamiennych ławach fundamentowych, murowanych. Nie zauważono rys i spękań świadczących o niewłaściwej pracy posadowienia.
Projekt obejmuje prace remontowe elewacji tylnej, które nie wprowadzą zmian obciążenia w stosunku do istniejących.
Ze względu na brak przesłanek o niekorzystnym wpływie warunków gruntowych na obiekt i widocznych oznak złego posadowienia, nie istnieje potrzeba ustalenia geotechnicznych warunków gruntowych dla celów projektowych.

1.5. Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych

Parter budynku dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych poprzez wprowadzoną pochylnię wyrównującą różnice poziomów.
Zakres projektu nie wpływa na dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych.

1.6. Dane techniczne obiektu budowlanego charakteryzujące wpływ obiektu budowlanego na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie

Nie dotyczy. Zakres prac dotyczy prac remontowych elewacji tylnej i nie wpływa niekorzystnie na środowisko i jego wykorzystanie oraz zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie.
Elementy objęte opracowaniem zaprojektowano z materiałów naturalnych sprawdzonych w użytkowaniu pod względem ekologicznym i nie wprowadza żadnych zakłóceń w ekologicznej charakterystyce powierzchni ziemi, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.

1.7. Analiza możliwości racjonalnego wykorzystania, o ile są dostępne techniczne, środowiskowe i ekonomiczne możliwości, wysokoefektywnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło, do których zalicza się zdecentralizowane systemy dostawy energii oparte na energii ze źródeł odnawialnych, kogenerację, ogrzewanie lub chłodzenie lokalne lub blokowe, w szczególności, gdy opiera się całkowicie lub częściowo na energii ze źródeł odnawialnych, w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego.

Prosta analiza wskazuje, że oczekiwany czas zwrotu nakładów na instalacje alternatywne może przekroczyć czas ich użytkowania.

Rosnące ceny energii i możliwa do uzyskania dotacja na inwestycję mogą spowodować, że inwestycja w alternatywne źródła energii będzie opłacalna
– decyzję o szczegółowej analizie pozostawia się Inwestorowi.

W chwili obecnej rekomenduje się pozostanie przy obecnym źródle zasilania w energię budynku.

Zakres remontu nie wpływa na zmianę parametrów zapotrzebowania budynku w energię (poza zakresem opracowania).

1.8. Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania terenu

Zakres opracowania nie wprowadza nowej funkcji. Zakres dotyczy remontu tylnej elewacji budynku.
Teren objęty zakresem opracowania ujęty w MPZP - Uchwała nr 156.XIX.2011 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 22 listopada 2011r.

1.9. Charakterystyka energetyczna obiektu

Właściwości cieplne przegród zewnętrznych:

- BEZ ZMIAN

Działania objęte zakresem projektu nie wpływają w na zmiany rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną (EP) oraz energię końcową (EK). W związku z tym charakterystyka energetyczna budynku pozostaje nie zmieniona.

1.10. Warunki ochrony przeciwpożarowej

NIE DOTYCZY

2. ELEMENTY PROJEKTOWANE:

2.1. Rozwiązania budowlane konstrukcyjne

2.1.1. Układ konstrukcyjny
BEZ ZMIAN

2.1.2. Zastosowane schematy statyczne
NIE DOTYCZY

2.1.3. Kategoria geotechniczna
NIE DOTYCZY

2.1.4. Ściany fundamentowe
BEZ ZMIAN

2.1.5. Ściany
BEZ ZMIAN

2.1.6. Wieńce
BEZ ZMIAN

2.1.7. Nadproża
BEZ ZMIAN

2.1.8. Dach
BEZ ZMIAN

2.1.9. Sposób budowy a ochrona interesów osób trzecich
Projektowana inwestycja nie narusza interesu osób trzecich w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.

2.2. Rozwiązania budowlane materiałowe

2.2.1. Izolacje termiczne
BEZ ZMIAN

2.2.2. Izolacje przeciwwilgociowe

Projektuje się izolację pionową fundamentów tylnej elewacji budynku:
- zdemontować istniejącą nawierzchnię z kostki brukowej
- wykonać wykopy przestrzenne do 2m głębokości, 0,5 m szerokości
- oczyścić ściany fundamentowe
- pomalować ściany gruntem antygrzybicznym
- w razie konieczności dokonać naprawy fundamentu: uzupełnienie fug w kamieniu lub miejscowe tynkowanie produktem Remmers WP DS Levell (lub analogicznym)
- wykonać izolację ścian elastyczną polimerową powłoką grubowarstwową do hydroizolacji Remmers MB 2K (lub analogicznym), która łączy właściwości elastycznego, mostkującego rysy, mineralnego szlamu uszczelniającego (MDS) oraz bitumicznej powłoki grubowarstwowej (PMBC) modyfikowanej tworzywami sztucznymi
- ułożyć folię kubełkową
- zamontować folię listwami na poziomie nawierzchni z kostki brukowej
- zasypać fundament
- zagęścić grunt zagęszczarkami mechanicznymi
- odtworzyć nawierzchnię na podsypce cementowo-piaskowej

- wywieźć pozostały urobek

Uwaga!
Ostateczna decyzja co do rodzaju izolacji może zostać zweryfikowana po wykonanych odkrywkach.

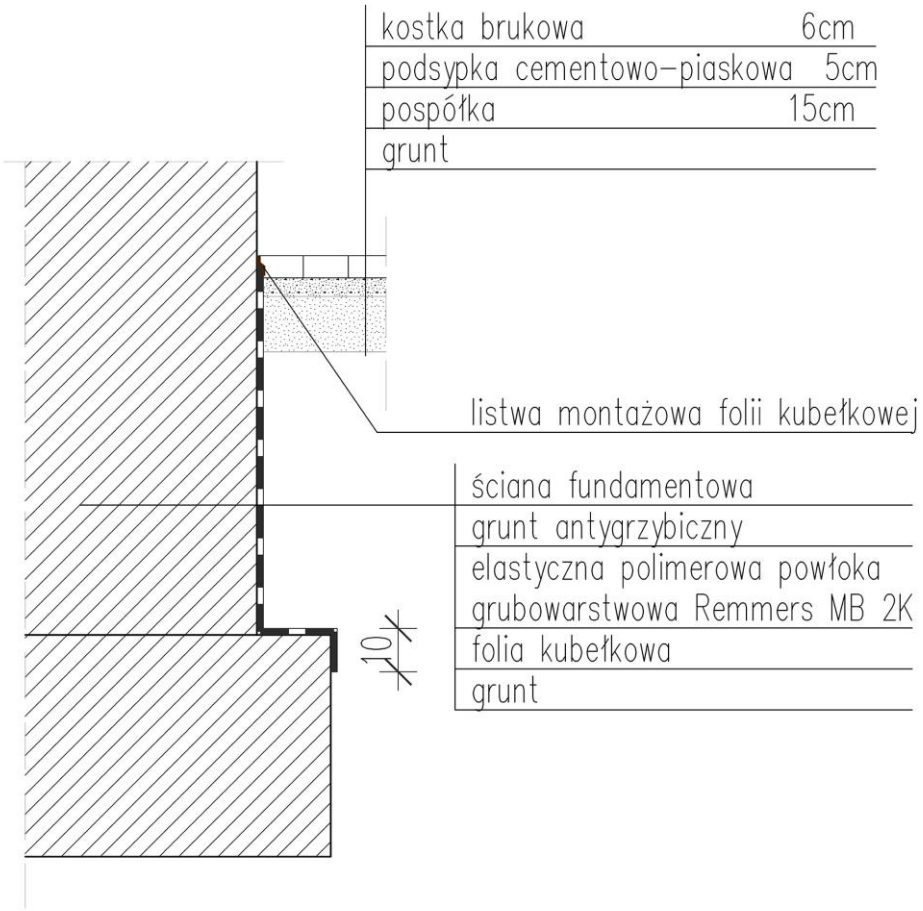

2.3. Wykończenie zewnętrzne budynku

2.3.1. Elewacja tylna:

Projektuje się następujące prace remontowe:

Tynki zewnętrzne należy poddać renowacji zgodnie z systemem renowacyjnym wybranej firmy. Podłoże przed rozpoczęciem renowacji musi być nośne, czyste i wolne od luźnych cząstek i substancji rozdzielających. Podczas prac przygotowawczych (prace zabezpieczające i wzmacniające podłoże) należy usunąć ogniska korozji biologicznej, wszelkie zabrudzenia, a także zabezpieczyć powierzchnię przed ponownym wykwitem bakterii i glonów. Usunąć uszkodzone i odpadające warstwy tynków oraz naprawić ubytki warstwy wierzchniej. Do naprawy tynku stosować systemowe masy szpachlowe. Ubytki tynku uzupełniać po uprzednim zagruntowaniu oczyszczonego podłoża, z zachowaniem historycznego układu opasek okiennych. Prace renowacyjne obejmują również gzymsy podokienne i opaski okienne wykonane w tynku. Ubytki w ww. elementach należy uzupełnić za pomocą systemowych zapraw sztukatorskich po uprzednim ich odczyszczeniu i zaimpregnowaniu. Należy zachować strukturę istniejącego tynku.
Na całej powierzchni tynku elewacji tylnej, po gruntowaniu podłoża preparatem sylikatowym, wykonać warstwę gr. 4mm ze szpachlówki mineralnej elewacyjnej, która zawiera wypełniacze mineralne, cement i wodorotlenek wapnia z dodatkiem mikrowłókien.

Należy wykonać uzupełnieni między ościeżnicą okienną a opaskami okiennymi z kamienia - na całym obwodzie opaski kamiennej oraz scalić kolorystycznie. Ewentualne uzupełnienia wypełnić szpachlą na bazie poliestrów lub zaprawą mineralną do uzupełniania kamienia. Wszystkie elementy kamienne jak gzymsy, opaski należy oczyścić i wykonać hydrofobizację w celu zabezpieczenia i wzmocnienia. Należy zastosować specjalistyczne materiały wyłącznie do kamienia, jednego producenta, jako cały system z gruntowaniem i impregnacją łącznie. Prace konserwatorskie przy elementach kamiennych powinna wykonywać osoba posiadająca stosowne uprawnienia do prowadzenia takich prac.

Elewacje malować farbami **mineralnymi** po uprzednim zagruntowaniu podłoża.

2.3.2. Stolarka okienna i drzwiowa
BEZ ZMIAN

2.3.4. Dach
Dach mansardowy, kopertowy o konstrukcji drewnianej, kryty dachówką karpiówką - istniejący, bez zmian. Deskowania okapów, lukarn po oczyszczeniu mechanicznym malować farbą rozpuszczalnikową, matową w kolorze istniejącej powłoki.
Istniejące koryta odpływowe należy oczyścić i sprawdzić pod kątem szczelności sprawności instalacji grzewczej.

2.3.5. Obróbki blacharskie
BEZ ZMIAN

2.3.6. Schody zewnętrzne elewacji tylnej
Istniejącą okładzinę schodów - stopnie, posadzkę spocznika i podestu oraz istniejącą balustradę należy zdemontować. Projektowane są stopnie 138/135x35x4cm z jasnego granitu płomieniowanego (np. Strzegomski) oraz podstopnice 138/132x11x2cm z jasnego granitu jak stopnie. Posadzki podestu i spocznika wykonać z płyt granitowych płomieniowanych jak stopnie, o formacie 60x60cm i grubości 4,0cm dla płyt układanych na obwodzie zewnętrznym (widocznym od "czoła" jak stopnie) i grubości 2,0cm dla płyt "wewnętrznych" zgodnie z rysunkiem.

Podest przy drzwiach wejściowych do budynku należy wykonać ze spadkiem 1,5% w stronę od drzwi wejściowych.

Balustradę zewnętrzną należy dostosować do wysokości min. 110cm. Po demontażu należy odciąć słupki balustrady o długość obecnego zakotwienia w biegu. Zachowując istniejące rozety słupka, zgodnie z kierunkiem nachylenia biegów, dospawać do słupków płaskownik 50x6mm, min. o szerokości rozety. Do płaskownika dospawać słupki jak istniejące, na przedłużeniu obecnych, w rozstawie co 3-4 stopnie z uwzględnieniem długości montażowej min. 12cm (montaż na kleju cementowym). Po demontażu drewnianego (nienadającego do użytku z uwagi na stan techniczny) pochwytu należy zamontować rurę stalową eliptyczną (w poziomie) 50x25x2mm na słupkach stalowych, o profilu istniejących słupków, z rozstawem jak słupki pod dolnym płaskownikiem nowoprojektowanym. Po oczyszczeniu istniejących i nowoprojektowanych elementów, pomalować farbą alkidową z podkładem, w kolorze czarnym.

2.4. Wykończenie wnętrza budynku

BEZ ZMIAN

2.5. Warunki wykonania robót budowlano-montażowych
Wszystkie roboty budowlano-montażowe, a także odbiór robót, należy wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych wydanych przez Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, a opracowanych przez Instytut Techniki Budowlanej.

UWAGA!
Projektant informuje, że wyraża zgodę na nieistotne odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego zgodne z art. 36a pkt 5 i 6 PRAWA BUDOWLANEGO.

3. ZALECENIA KOŃCOWE

Wszystkie używane do budowy materiały i urządzenia powinny mieć odpowiednie certyfikaty, atesty, znaki bezpieczeństwa lub aktualne świadectwa dopuszczenia zgodnie z aktualnie obowiązującymi w tej mierze przepisami. Bez atestu można stosować tylko te materiały, które są umieszczone w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia o materiałach, które są zwolnione od obowiązku posiadani atestu.

.....
OPRACOWANIE: ARCH PAWEŁ ORŁOWSKI
ARCHITEKTURA

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA NA BUDOWIE

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

NAZWA I ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO:	**REMONT I ZMIANA KOLORYSTYKI ELEWACJI TYLNEJ BUDYNKU WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU OCHRONY ZABYTKÓW WE WROCŁAWIU DELEGATURA W JELENIEJ GÓRZE WRAZ Z REMONTEM SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH Z DOSTOSOWANIEM WYSOKOŚCI BALUSTRADY DO WYSOKOŚCI 110CM** UL. 1 MAJA 23, JELENIA GÓRA, DZIAŁKA NR 37/4, AM -36 OBRĘB 0028
INWESTOR:	**WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW WE WROCŁAWIU** UL. WŁADYSŁAWA ŁOKIETKA 11 50-243 WROCŁAW
PROJEKTANT:	**mgr inż. Paweł Orłowski** nr upr. 59/DSOKK/2011 Plac Ratuszowy 17/18/10 58-500 Jelenia Góra p_orlowski@poczta.fm tel.: 609-497-357

Podstawy formalne sporządzenia informacji:

- Prawo budowlane,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia /Dz. U. Nr 1126/
- Umowa z inwestorem

1. Uwagi dotyczące części opisowej planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia:

a) zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów:

- Roboty przygotowawcze: przygotowanie placu budowy – oznaczenie.
- Usunięcie zasolonych tynków
- Uzupełnienie ubytków ścian
- Demontaż istniejących płyt schodowych i balustrady
- Montaż nowych płyt schodowych
- Podwyższenie i montaż balustrady
- Malowanie elewacji
- Przygotowanie obiektu do odbioru.

- **b) wykaz istniejących obiektów budowlanych:**
  - Na terenie działki nie znajdują się inne budynki.

- **c) wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia:**
  - brak

- **d) wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia:**
  - używanie narzędzi mechanicznych i elektrycznych
- **e) wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych:**
  - Przed dopuszczeniem do wykonywania pracy wszyscy nowo zatrudniani pracownicy muszą przejść szkolenia wstępne ogólne oraz być zapoznani z ryzykiem zawodowym związanym z pracą na danym stanowisku pracy.
  - Na placu budowy powinny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy.

- **f) wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń:**
  - Kierownik budowy winien przynależeć do Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, posiadać aktualne ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej oraz doświadczenie zawodowe. Obowiązkiem kierownika jest sprawdzenie stopnia znajomości przepisów BHP przez zatrudnionych pracowników oraz sprawdzenie kwalifikacji osób wykonujących roboty specjalistyczne.

Jeżeli przewidywane roboty budowlane mają trwać dłużej niż 30 dni roboczych i jednocześnie będzie przy nich zatrudnionych co najmniej 20 pracowników, lub pracochłonność planowanych robot będzie przekraczać 500 osobodni to na kierowniku Budowy ciąży obowiązek przygotowania planu BIOZ.
(Dz. U. 120 poz. 1126 z 2003 r.)

.....
OPRACOWANIE: ARCH. PAWEŁ ORŁOWSKI